

Stanowisko nr 8/2019
Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 26 września 2019, przyjęte w trybie obiegowym
w sprawie szacowania strat w rolnictwie, spowodowanych klęską suszy

Wójtowie zgromadzeni na XXIX Konwencie Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego wyrażają swoje oburzenie związane ze sposobem szacowania skutków suszy w oparciu o raporty Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Nieprecyzyjność danych, zbyt mała liczba stacji pomiarowych powoduje, że dane są przekłamane w stosunku do rzeczywistości. Szacowanie strat w uprawach z uwzględnieniem kategorii glebowych dodatkowo zafałszowuje rzeczywiste straty, gdyż głębokie zjawisko suszy dotyka wszystkie rośliny na wszystkich kategoriach glebowych. Niestety, nie wszystkie gatunki roślin są szacowane na terenie danej gminy, chociaż ich stan jest niezadowalający, co rolnicy wykazują w swoich wnioskach o oszacowanie strat spowodowanych suszą.

Obawy nasze budzi także podanie przez Ministra Rolnictwa, jako jednej z form pomocy dla rolników dotkniętych klęską suszy, możliwość umorzenia podatku rolnego przez samorządy gmin. Dotkliwe skutki finansowe takiej pomocy dotyczą budżetu gmin, nie tylko w tym roku, ale także w latach następnych poprzez utratę subwencji ogólnej części wyrównawczej. Chcemy zaznaczyć, że susza dotyka także nasze gminy poprzez chociażby chwilowe braki w dostawach wody, które w najbliższym czasie muszą być niwelowane przez kosztowne inwestycje w budowę i modernizację naszych stacji oraz studni poboru wody i ciężko nam na te zadania znaleźć dofinansowanie.

Wobec powyższych problemów apelujemy do:

1. Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach o bardziej rzetelne raportowanie zjawiska suszy, zgodnego z rzeczywistością poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych (1 na każdą gminę) oraz odejście od dzielenia tego zjawiska na kategorie glebowe, gdyż fałszuje to obraz tego zjawiska. Podawanie danych zgodnych z realnym zasiewem.
2. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o powoływanie nie społecznych komisji gminnych, ale niezależnych rządowych (np. spośród pracowników ODR, ARiMR oraz instytutów, chociażby tego w Puławach i urzędów gmin do pomocy) do oceny zjawisk klęsk żywiołowych i to powołanych na stałe, a nie tylko akcyjnie, ponieważ wydłuża to proces szacowania strat.

Apelujemy także o zmianę całego systemu szacowania strat. Skoro i tak ostatecznie o suszy w poszczególnych gminach decydują dane zawarte w raportach Instytutu Uprawy Nawożenia

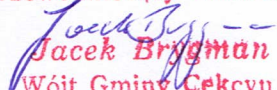
i Gleboznawstwa w Puławach, a komisje gminne i tak muszą się do tych wytycznych dostosować, co jest sprawdzane przez służby wojewody, wydaje się, że komisje gminne są w tym procesie zbędne. Dobrym rozwiązaniem byłoby przekazanie danych o suszy przez Instytut w Puławach bezpośrednio do ARiMR i tam w sposób automatyczny wypłacanie rolnikom rekompensat z powodu suszy w tej wysokości, na którą stać budżet państwa, z możliwością wyższej kwoty pomocy dla upraw na glebach o wyższej podatności na suszę. Takie rozwiązanie byłoby dużo szybsze, a więc skuteczniejsze. Zmniejszyłoby także napięcia i konflikty w gminach związane cały czas z niezrozumieniem, że to nie rolnik i komisja ostatecznie oceniają i decydują o występowaniu strat, tylko decyduje o tym Instytut w Puławach. Oszczędziłoby to także czas i środki finansowe tysięcy ludzi zaangażowanych w ten proces, którzy w komisjach gminnych pracują za darmo, a często podziękowaniem za tą pracę są niestety słuszne pretensje rolników, że komisje nie uwzględniają całych grup roślin i całych obszarów gmin, a robią tak dlatego, że nie znalazły się w raportowaniu Instytutu w Puławach.

Ponadto samorządy gminne ponoszą znaczne koszty związane z szacowaniem strat poprzez oddelegowanie pracowników do prac związanych z szacowaniem strat, udostępnienie samochodu służbowego w celu wyjazdów komisji w teren, a także koszty związane ze zużyciem artykułów biurowych na potrzeby sporządzenia protokołów strat.

3. Do Pana Premiera zwracamy się z apelem, aby skutki ewentualnych umorzeń podatku rolnego w gminach dotkniętych klęską suszy zostały gminom zrekompensowane i aby w następnych latach nie rodziło to skutków obniżenia części wyrównawczej subwencji ogólnej. Środki finansowe są w naszych gminach szczególnie potrzebne, chociażby na konieczność finansowania zabezpieczenia wody dla naszych mieszkańców. Ze względu na suszę występują w tym względzie ogromne zagrożenia, a co za tym idzie duże prawdopodobieństwo awarii urządzeń zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę i konieczność natychmiastowej ich naprawy, w wielu przypadkach mogące przekroczyć możliwości finansowe gminy.

Chcemy podkreślić, że podobne stanowisko zgłosiliśmy rok temu i 4 lata temu, po klęsce suszy w 2015 i 2018 roku i od tego czasu niewiele się zmieniło w mechanizmie walki ze skutkami klęski w rolnictwie. Nadal ocena strat narzucona przez IUNG Puławy jest nieprecyzyjna, nieprofesjonalna i mocno krytykowana głównie przez rolników. Uważamy, że cały ten system należy zmienić.

Przewodniczący Konwentu

Jacek Brygman
Wójt Gminy Ciekryn

Otrzymują:

- 1) Prezes Rady Ministrów – Pan Mateusz Morawiecki
- 2) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Pan Jan Krzysztof Ardanowski
- 3) Dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Pan Wiesław Oleszek
- 4) Wojewoda Kujawsko-Pomorski – Pan Mikołaj Bogdanowicz
- 5) Prezes ARiMR w Warszawie – Pan Tomasz Nowakowski
- 6) Związek Gmin Wiejskich RP
- 7) Wójtowie i Burmistrzowie Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego